

Michał Czerwiński

BRUCELOZA W 2001 ROKU

Słowa kluczowe: bruceloza, epidemiologia, Polska, rok 2001

Key words: brucellosis, epidemiology, Poland, 2001

W ocenie sytuacji epidemiologicznej brucelozy ludzi w Polsce w 2001 roku wykorzystano dane sprawozdawcze zawarte w formularzu Mz-56 oraz informacje uzyskane w dochodzeniach epidemiologicznych, nadesłane do Zakładu Epidemiologii PZH przez Wojewódzkie Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne.

W 2001 r. zarejestrowano w Polsce 29 przypadków brucelozy ludzi, w tym 3 nowe zachorowania na ostrą brucelozę i 26 przypadków przewlekłej brucelozy (tab. I). W 2000 r. zarejestrowano ogółem 23 przypadki brucelozy ludzi, w 1999 r. - 43, w 1998 - 56, a w 1997 - 63.

Table I. Human brucellosis in Poland in 2001. Number of cases by voivodeship

Województwo	Liczba przypadków	
	ogółem	w tym nowe zachorowania*
Dolnośląskie	4	
Kujawsko-pomorskie	2	
Lubelskie	1	
Lubuskie	7	
Świętokrzyskie	2	2
Wielkopolskie	3	1
Zachodniopomorskie	10	
Razem	29	3

* bruceloza importowana z rejonu Morza Śródziemnego

Zgłoszone osoby były zawodowo związane z leczeniem, obsługą zwierząt i przetwórstwem mięsnym (tab. II).

Większość osób (19 chorych) przystąpiła do pracy w okresie przed zwalczeniem brucelozy bydła w kraju i miała staż pracy powyżej 15 lat (17 osób); 10 osób, rozpoczęło pracę zawodową gdy kraj był już wolny od brucelozy bydła.

Wszystkie trzy nowe przypadki zachorowania na ostrą brucelozę były następstwem zakażenia się tych osób podczas pracy przy strzyżeniu owiec w Hiszpanii. Dwie osoby wykonywały to zajęcie w okresie od 1 do 3 miesięcy w 2001 roku, natomiast trzeci

Tab e l a II. Bruceleza ludzi w Polsce w 2001 roku według zawodu, płci i daty zatrudnienia
Tab l e II. Human brucellosis in Poland in 2001. Number of cases by sex, profession and time of professional activity

Grupa zawodowa	Płeć	Liczba osób zatrudnionych przed zwalczaniem brucelezy bydła	Liczba zachorowań mężczyzn i kobiet ogółem
Służba weterynaryjna	M	6	9
	K	1	
Służba zootechniczna	M	2	4
	K	2	
Obsługa zwierząt	M	2	8
Pracownicy zakładów mięsnych	M	5	7
Inna*	M	1	1
Razem		19	29

M - mężczyźni

* ekonomista (czasowo zastępował dyrektora ds. produkcji PGR)

K - kobiety

Tab e l a III. Serologiczne podstawy rozpoznawania brucelezy u ludzi w Polsce w 2001 roku
Table III. The serological state of chronically ill human brucellosis cases registered in Poland in 2001

Grupa uzyskanych wyników	Wyniki badań	Liczba zbadanych osób
Nie wykonano badań serologicznych	-	3
Serologicznie ujemne	OA(-)	1
	OWD (-)	3
	OA (-) OWD (-)	12
	OA (-) OWD (-) C (-)	
Serologicznie wątpliwe	OA (+-)	
	OA (+-) OWD (-)	
Serologicznie dodatnie	OA > 50 OWD (+)	
	OA > 50 OWD (+) C (-)	
	OA > 50 OWD (-)	
	ELISA IgG (+-), IgM (-), IgA (+)	
Bruceleza importowana	OA > 50 OWD (+)	2
	ELISA IgG (+), IgM (+), IgA (-)	1
Razem		29

OA odczyn zlepnny

(+) dodatni

OWD odczyn wiązania dopełniacza

(+ -) wątpliwy

C odczyn Coombsa

(-) ujemny

chory pracował na terenie Hiszpanii w latach 1996-97. Po powrocie do kraju u tych osób wystąpiła ostra lub podostra postać kliniczna brucelezy potwierdzona dodatnimi

wynikami serologicznymi; surowica krwi dwóch osób zakażonych w 2001 roku reagowała dodatnio w odczynie zlepnym (OA) i wiązania dopełniacza (OWD), natomiast u trzeciej osoby został wykonany test ELISA, który wykazał obecność przeciwciał klasy IgM, IgG i IgA.

W latach 1986 - 2001 zarejestrowano 40 przypadków brucelozji importowanych z rejonu Morza Śródziemnego.

Rejestracja przewlekłej brucelozji wiąże się przeważnie ze sprawami roszczeń dotyczących uznania choroby zawodowej.

W 19 przypadkach przewlekłej brucelozji stwierdzono ujemne lub wątpliwe wyniki odczynów serologicznych (OA i OWD), a podejrzenie brucelozji podejmowano na podstawie wywiadu epidemiologicznego i klinicznego oraz aktualnie występujących objawów choroby.

W dwóch przypadkach przewlekłej brucelozji stwierdzono dodatni OA w niskim rozcieńczeniu badanych surowic łącznie z dodatnim OWD, w jednym - jedynie dodatni OA, w jednym wykonano test ELISA, który wykazał obecność przeciwciał klasy IgA; na podstawie dochodzenia epidemiologicznego wykluczono w tych przypadkach możliwość świeżego zakażenia pałeczką *Brucella* (tab. III).

M Czerwiński

HUMAN BRUCELLOSIS IN POLAND IN 2001

SUMMARY

The registered 26 cases of human brucellosis in Poland comprise chronically ill professionals who in the past were involved for many years in the control of animal brucellosis. Three cases of acute infection were imported from Mediterranean region.

Adres autora:

Michał Czerwiński

Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny

ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa